

Teikningar

Drawings

mar)
e.
r.

casses/
untitled
1955, Gvass
ache on
74,2 cm.

An titils (Sur-Atom), Untitled
(Sur-Atom), 1957, Tempra á pappír,
Tempera on paper, 47,5 x 63,2 cm.

Erró

Nocturne, 1961, Blek og gvass á pappír,
Ink and gouache on paper, 49,4 x 34,4 cm.

Kirkjubæjarklaustur, 1944–50

Guðmundur Guðmundsson, þekktur sem Ferró og síðar sem Erró, fæddist árið 1932 og mestöll sin æskuár bjó hann ásamt móður sinni og stjúpa á bóndabæ á Kirkjubæjarklaustri. Strax á unga aldri fór hann að teikna og fara með lit. Við þá iðju hefur eflaust verið honum hvatning að vera sonur listamanns — Guðmundur Einarsson frá Miðdal var faðir hans — en fyrirmynd Errós og kennari var Jóhannes Kjarval máleri sem gjarnan kom á Klaustur til samrin til að mála. Hinn ungi Erró sveimaði kringum listamanninn sem gaf honum stundum áhöld til að teikna og mála. Hann lagði takta Kjarvals á minnið og reyndi að tileinka sér tækni hans. Hann vann að mestu utandyra, eins og Kjarval, og málaði sum uppáhalds myndefni hans, svo sem *Eldmessutanga* og *Systrastapa*.

Erró sótti nám í Reykjavík frá 1946 til 1951 en í sumarleyfum dvaldi hann undantekningarlaust á Kirkjubæjarklaustri og nýtti hverja frístund til að mála og teikna. Sumarið 1950, eftir fyrsta veturinn í Handiða- og myndlistarskólanum, útbjó hann sér vinnustofu í bragga á Klaustri og lokaði sig þar af til að fíkra sig áfram í listsköpun. Sumar teikninganna sem þarna urðu til, svo sem *Stríðið* og *Tviburasysturnar*, sýna að hann er þegar kominn með áhuga á samsettum verkum, hefur meðfædda frásagnargáfu og tilhneingingu til að troðfylla myndflötinn.

Reykjavík, 1949–51

Erró byrjaði í málaradeild Handiða- og myndlistarskólans, en færði sig yfir í kennaradeild vegna þess að hann var sannfærður um að listmenntun þeirra sem stunduðu kennaranám væri fjölbreyttari og betri undirstaða, og að það væri „skynsamlegra að útskrifast með kennarapróf.“ Hann fékk leyfi til að sækja nám í öðrum deildum og sótti öll þau námskeið sem voru í boði (listasaga, teikning, skrautskrift, málun, dúkrista, leikbrúðgerð og fleira). Undir handleiðslu Björns Th. Björnssonar listfræðings uppgötvaði Erró helstu listamenn vestrænna málaralista frá Bosch til Picasso, þar með talda Kløe, Matisse og Braque. Hann lærði hefðbundna teikningu hjá Sigurði Sigurðssyni listmálara. Undir leiðsögn listamanna á borð við Valtý Pétursson, eins af forvígismönnum abstraktlistar hér á landi, lærði Erró að huga að myndbyggingu og jafnvægi forma og lita. Það var þó fyrst og fremst kennsla Valgerðar Briem sem opnaði nýja möguleika fyrir Erró. Í tímum hjá henni æfði hann skissugerð, stúderaði klippimyndaþækni, gerði auglýsingasýrur og teiknaði myndir sem líkust útsaumsmyndir. Þær síðast töldu veittu honum mikla ánægju, kannski vegna þess að til þess að nota þá tækni þarf að fylla myndflötinn. Hann gerði tilbrigði við ýmis þemu (stafrófið, fugla, blóm, hversdagslíf, imyndar verur, abstrakt hönnun) og hefur sagt að slík vélræn uppstilling hafi sennilega verið ástæða þess að hann fékk áhuga á mósáik.

Erró hélt til náms við Listaakademíuna í Osló og naut þar leiðsagnar Aage Størstein í málun og Per Krogh í gerð freskumyndna, en þeir voru báðir hlutbundnir málarafræðingur sem voru hvor á sinn hátt undir áhrifum frá kúbisma. Á árunum 1952–53 sótti Erró einnig tíma í útskurði hjá Chríst Dahl í Ríkislista- og handverkskólanum. Erró hafði sérstakt dálæti á norska málaranum Edvard Munch og var svo heppinn að fá að fylgjast með viðgerðum á verkum hans í Munch safnuinu í Osló. Hann ferðaðist til Stokkhólms til að sjá stórmyndunum list Mexíkó frá því fyrir daga Kólumbusar til samtímans. Hluti af þeirri þjálfun sem Erró fékk í Osló fólst í því að teikna akademískar myndir af nöktum módelum og andlitsmyndir og notaði hann til þess breytilega tækni. Einnig gerði hann uppköst að freskum og ættingum eftir því sem andinn blés honum í brjóst. Hann kaus að gera skissur til þess að tjá sig og þjálfna, sérstaklega á ferðalögum. Ferðalag hans um Ítalíu árið 1954 er skrásett í heillandi skissubók með skýringum; meðfram ýmist grófum eða nákvæmum skissum af freskum, mósaíki, leirmunum og málverkum sem vöktu athygli hans, hefur Erró skrifað athugasemdir um tækniaðferðir og líti. Þá hefur hann skráð hughrif og fyrirætlanir sínar, nánast í skeytastil.

Flórens, 1954–56

Erró snéri aftur til Ítalíu í nóvember 1954 eftir að hafa þrætt þýsk söfn til að sjá verk expressjónistanna. Hann skráði sig í Listaakademíuna í Flórens og var þar nemandi málarafræðingur Ottone Rosai en samkvæmt sérstökum samkomulagi fékk hann hjá honum einkatíma og frjálsan aðgang að teikinámsskeiðum skólans. Hið raunverulega nám Errós fór þó fram utan akademíunnar, í höllum, kirkjum, söfnum, sýningarsölum og bókum. Með skissubók að vopni heimsótti hann Anatómíusafnið La Specola og vopna- og herklæðasafn Stibbert safnsins, jafnframt Palatine og Uffizi söfnin. Þar teiknaði hann upp verk gömlu meistaranna, þar á meðal eftir Paolo Uccello. Hann kynntist verkum Leonardo Cremonini á síðum Life timaritins og krufði líffærateikningar Leonardo da Vinci sem hann fann í listaverkabók, og gerði sjálfur mikla syrpu af beina- og vöðvateikningum.

Auk þessara stúdíja og nokkurra sjálfstæðra teikninga svo sem Flórens syrpu (u.þ.b. 1955–56) var Erró á þessum tíma aðallega að leggja drög að Beinagrinda (Carcasses) syrpu. Það er rób myndna sem sýna bardaga, vélar, beinagrindur og herklæði sem tvinnast saman við sjónræna upplifun hans í persónulega sýn. Í Beinagrindum má sjá útlínur manna, dregnar breiðum svörtum dráttum á óskilgreindum grunni geómetrískra forma. Aðeins það allra nauðsynlegasta er sett fram og raunsæi er viðs fjarri; hver mynd er harmrænni en sú síðasta.

Ravenna, 1955

Í janúar 1953 uppgötvaði Erró mósaík á sýningu á samtímalist frá Ravenna sem haldin var í Listamannahúsinu í Osló. Hann var svo heillaður

af hinum hljóðláta titringi sem barst frá þessari brottakennu list að hann lagði á ráðin um að fara til Ravenna að læra mósaiktækni. Frá febrúar til maí árið 1955 vann Erró undir leiðsögn Renato Signorini. Hann kastaði sér út í þessa nýju aðferð við að tjá sig — skoðaði, skissaði, teiknaði, kópieraði — og náði fljótt góðum tökum á býsanskri mósaiktækni. Hann fékk einnig tækifæri til að búa til samtímamósaik þegar nokkrum listamönnum var boðið að senda inn forteikningar sem síðan voru unnar í mósaik hjá Signorini og samstarfsmönnum hans. Þetta voru listamenn sem ýmist unnu abstrakt verk eða hlutbundin, svo sem Chagall, Miró, Giuseppe Santomaso, Afro, Emilio Vedova og Renato Birolli. Námskeiðið hjá Signorini varð til þess að Erró fór að líta á möguleika mósaiksins sem aðferð til að samræma hefð og nútíma, sem skreytlist af bestu gerð fyrir einkaheimili og almannarymi, og sem leið fyrir hann til að framfleyta sér. Hann gerði mörg litil mósaikverk, að hálfu leyti abstrakt, þar sem lögð var áhersla á látlaus form og línulega hreyfingu, yfirleitt á einlitum bakgrunni.

Reykjavík, 1957

Árið 1957 kom Erró til Reykjavíkur til að vera viðstaddur opnun fyrstu einkasýningar sinnar í Listamannaskálanum. Hann hafði vinnustofu í lönskólanum í Reykjavík til afnota, og þar bjó hann til hina ofsafengnu Sur-Atom syrpu sem sýnr andstyggilegar, grettnar figúru með kringlötta hausa flæktar saman í endalausum átökum. Þessar myndir gerðar með tempera á pappír minna á heimsendamyndirnar í Beinagrindasyrpunni, sem sumar voru unnar í Reykjavík, að því leyti að leiðarminnið er eyðilegging, tjáning og dauði. Munurinn er sá að hér er kjarnorkustríð tákni hins illa. Myndirnar eru teiknaðar og lítaðar með snöggum dráttum og endurspeglu hráa ótamda sköpunargáfu. Erró notar tjáningarrikar, misþyklar línur og fáa gagnstæða líti til þess að rissa upp ofbeldisfullar og ágengar senur þar sem þröngir ræmmar undirstrika átökin og dýptin hættir að skipta máli. Í þessari leit að tilfinningaþrungiinni list — og í þessum hárlausu, ópersónulegu hausum, sokknu augum og munnum sem oftast eru opin — má greina fjarlægð bergmál frá Ópi Edwards Munch.

Ísrael, 1958

Erró dvaldi átta mánuði í Ísrael árið 1958. Hann setti upp einkasýningu sem fór milli Bezalel-ríkislistasafnsins í Jerúsalem, Tel Aviv-safnsins, og Nútimalistasafnsins í Haifa, og kynntist um leið heimalandi eigin konu sinnar, listamannsins Myriam Bat-Yosef. Í vinnustofu málara Shlomo Zafrir í Jaffa gerði Erró margar teikningar og syrpu litilla mósaikverka. Flestar teikningarnar og samklippiteikningarnar í syrpunni Afhjúpíð eðlisfræðingana, tæmið rannsóknastofurnar (Démasesques les physiciens, videz les laboratoires), sem síðar fékk nafnið Geislavirkni (Radioactivity), voru gerðar á þessum tíma. Titillinn sem Erró notaði fyrst á

syrpuna var viðbragð hans við bæklingi með svipuðu heiti sem Jean-Jacques Lebel vinur hans hafði sent honum. Súrealistar höfðu skrifað bæklinginn gegn kjarnorkuvánari og var hann gefinn út í febrúar 1958 í tilefni af Parísarheimsókn Jacob Robert Oppenheimer, eins af höfundum kjarnorkusprengjunnar. Í Geislavirkni syrpunni eru figúru dregnar einföldum dráttum og sýna mikla spennu; munarnir opin og augun standa á stilkum af hryllingi. Myndbrot eða setningar sem klipptar eru úr enskumælandi tímaritum (Life eða Newsweek) eru grátbroslegar andstæður þeirra. Inn á milli nær Erró fram áhrifum kjarnorkugeislunar með því að úða svörtu bleki eða lituðu gvassi.

París, frá 1958 fram á þennan dag

„Enginn dagur án línu.“ Þetta mottó gríska málara Apelles, sem Pliny eldri hafði eftir honum, hefði eins getað verið mottó Errós, sérstaklega eftir að hann settist að í París í október árið 1958. Þegar hér var komið sögu teiknaði hann af nauðsyn dag hvern einn ekki eingöngu sér til þjálfunar. Það var hans aðferð til að raungera hið brjálaða frjálsræði súrealistanna sem hann umgekkst, sérstaklega Jean-Jacques Lebel og Matta, en með þeim gerði hann fjölda teikninga. Með líffegum, ósjálfráðum hreyfingum skissaði Erró ýmist eða fullkláraði hinar martraðakenndu sýnr sem heltóku hann. Í lok hvers dags var hann tvo tíma einn í vinnustofu sinni og dró upp myndir af „human libraries“, „grimuklæddum fatageymslum“ samkrulli véla, líffæra og gróðurs, og kynsvalls-senur. Oft skipar hann fram fylkingum stökkbreyttra vera — mannlegum lírfum, manverum sem einnig eru dýr, vélrunum dvergum — og eru þær flestar grettar í framan, enda þótt innan hvers hóps hafi einstaklingarnir margbreyttilegan svip. Stundum eru samsett, endurunnir eða álimdir fletir í skissunum. Sem dæmi má nefna teikni- og samklippsskissur að málverkinu Áróðursskrifstofan Fucky-Strike frá 1959 (Bureau de propagande Fucky-strike) en þar var tveimur skissum stíllt upp hlið við hlið — önnur er gerð með blandaðri tækni og sýnr verur sem dregnar eru stórum dráttum, hin samanstandur af vélrunum portretum — þessi aðferð gerði listamanninum kleift að taka rétta ákvörðun varðandi lokatilkunina.

Þegar komið var fram á árið 1964 hafði Erró hætt að nota hið tjáningarrika tungumál eldri verka sinna og í staðinn tekið upp hina fjarlægðu þriðju persónu frásögn popplistarinnar. Hann hættir að mestu leyti að gera myndir af kynjaverum síns eigin hugarflugs og kaus þess í stað að einskorda sig við ljósmyndasamklipp (photomontage), aðferð sem hann notaði fyrst árið 1959 við gerð myndasyrpunnar Vélforðun (Méca-Make-Up).

Það sem Erró hafði uppgötvað í samklippinu snemma á sjúndu áratugnum var svarið við því sem Marc Augé kallaði ofhlæðið í „ofurútímaleika samtímans“, og einnig aðferð til að yfirstiga eigin takmarkanir. Þó það hljómi mótsagnakennt þá veitti það honum meira frelsi að klippa sundur annarra

manna efni og raða því upp á sinn eigin hátt, heldur en að vinna með það sem hann teiknaði eftir eigin hugmyndum. Höndin sem teiknaði var nuna notuð til að yfirfæra myndir á striga, oft með aðstoð skuggamyndavélar eða myndvarpa. Í þessum nýju verkum var þó teikningin eftir sem áður upphaf og endir málværksins: þegar samklippið var undirbúið fylgdi Erró útlínum figuranna með óafmáanlegu tússi þannig að línurnar sáust gegnum málninguna sem síðan bættist ofan á. Eftir að hafa málað fór hann svo aftur ofan í línurnar. Erró hefur ekki alltaf notað þessa aðferð nákvæmlega svona; frávik eru leyfð. Frá því snemma á niunda áratug síðustu aldar hafa vatnslitaskissur bæst við stigið milli fyrstu samklippa og endanlegru málverkanna. Þá hefur svarthvit teikning stundum bæst við sem enn eitt stig í sköpunarferli Errós, og er skotið inn á milli samklippis, vatnslita og málværks, og stundum verður stök teikning grunnurinn að málverki, vatnslitamynd og grafík.

Danielle Kvaran, sýningarstjóri

Erró: Drawings

Kirkjubæjarklaustur, 1944–50

Guðmundur Guðmundsson, later known as Ferró, then Erró, was born in 1932 and spent most of his childhood with his mother and stepfather on his stepfather's farm in the village of Kirkjubæjarklaustur on the south coast of Iceland. He eagerly began to colour and draw at an early age. No doubt being the biological son of an artist—Guðmundur Einarsson from Miðdalur—spurred him on in these activities, but his mentor and guide was the painter Jóhannes Kjarval, who often summered in the village, working on his art. The young Erró hovered around the artist, sometimes receiving gifts of drawing and painting materials. He memorized Kjarval's gestures and tried to appropriate his techniques. Like Kjarval he worked mostly outdoors, depicting favourite Kjarval motifs such as Eldmessutangi, a stony promontory, or the looming outcrop of Systrastapi.

From 1946 to 1951 Erró pursued an education in Reykjavík, but summer vacations invariably brought him back to Kirkjubæjarklaustur, where he spent his free time painting and drawing. In the summer of 1950, after first-year studies at the Icelandic College of Art and Crafts, Erró equipped part of a farm shed as a studio and shut himself up there to pursue artistic experiments. Some of the drawings he made there, such as *The War* or *The Sisters*, already display his characteristic taste for assemblage, his tendency to tightly fill the pictorial space, and his innate sense of narrative.

Reykjavík, 1949–51

At the Icelandic College of Art and Crafts, Erró first enrolled in the Painting Department but then, persuaded that the artistic training received by prospective teachers was broader and more solid and that "it was wiser to leave with a teaching certificate," he switched to the teacher-training program. He obtained permission to go between departments and took every course offered (art history, drawing, calligraphy, painting, linocutting, puppet-making, and more). Thanks to art historian Björn Th. Björnsson, Erró discovered the key figures of Western painting from Bosch to Picasso, including Klee, Matisse, and Braque. He studied academic drawing with painter Sigurður Sigurðsson. Under the guidance of artists such as Valtýr Pétursson, a pioneer of abstract art in Iceland, Erró learned to think in compositional terms, of formal balance and colour harmony. It was above all the teaching of Valgerður Briem that opened up exciting prospects to Erró. In her class he practiced sketching, studied paper-cutting techniques, made a series of advertisements, and created many drawings resembling cross-stitch patterns. These last, especially, gave him intense pleasure, perhaps because the technique required filling the graphic space; he embroidered variations on many themes (alphabets, birds, flowers, scenes from everyday life, imaginary figures, abstract designs) and has said that this type of "mechanical" composition was probably the source of his later interest in mosaic.

Oslo, 1952–54

Erró went on to study at the Oslo National Academy of the Arts under the supervision of Aage Storstein (for painting) and Per Krogh (for fresco work), both of whom were figurative painters influenced to different degrees by Cubism. In 1952–53 Erró also attended Chrif Dahl's engraving classes at the School of Decorative and Industrial Art. Erró particularly admired the Norwegian painter Edvard Munch and was lucky enough to be able to follow the restoration of Munch's works at Oslo's Munch Museum. He travelled to Stockholm to study the major exhibition *Mexican Art from Pre-Columbian to the Present Day*. As part of his Oslo training Erró executed life-drawings – academic nudes or portraits – using various techniques and also sketched studies for frescoes or etchings of a more personal inspiration. The sketch was his preferred means of learning and expression, especially while traveling. He documented his 1954 tour of Italy in a fascinating annotated sketchbook: Alongside rough or detailed sketches of the frescoes, mosaics, ceramics, and paintings that caught his eye, Erró jotted notes on technique and color and also, in an almost telegraphic style, his impressions and intentions.

Florence, 1954–56

In November 1954, after touring German museums to admire the works of the Expressionists, Erró

returned to Italy. He enrolled at the Academy of Fine Arts in Florence as a student of the painter Ottone Rosai, from whom he received, by special agreement, private tuition and free access to the Academy's sketching workshops. Erró's actual schooling took place outside the Academy, in palaces, churches, museums, and galleries and in books. Sketchbook in hand, he visited the anatomical displays at La Specola and the armoury section at the Stibbert Museum, and also the Palatine and Uffizi Galleries, where he copied works by old masters, including Paolo Uccello. In the pages of *Life* magazine, he discovered the work of Leonardo Cremonini, and he dissected Leonardo da Vinci's anatomical studies from the plates of an art book, producing a large set of his "drawings of bones and muscles."

Apart from these studies from observation and some groups of autonomous drawings such as the Florence series (ca. 1955–56), Erró's graphic output from this time consists mostly of studies for his Carcasses paintings, a series depicting battles, machinery, skeletons, and armour and integrating the range of his visual experience into a personal vision. Carcasses depicts schematic figures outlined in thick black lines on an undifferentiated ground of geometrical shapes, a formulation restricted to bare essentials, removed from any kind of realism, and gradually building in tragic force.

Ravenna, 1955

Erró discovered mosaic at the Kunstneres Hus (Artists' House) in Oslo, at a January, 1953, exhibition of contemporary pieces from the workshops of Ravenna. He was so bedazzled by the silent vibrations of this art of fragmentation that he made plans to go to Ravenna to learn mosaic technique. From February to May, 1955, Erró studied under the supervision of Renato Signorini. He threw himself into this new means of expression – observing, sketching, drawing, copying – and soon attained a high level of technical skill in the art of the Byzantine mosaic. He got an opportunity to execute a contemporary mosaic as well when a number of abstract or figurative artists including Chagall, Miró, Giuseppe Santomaso, Afro, Emilio Vedova, and Renato Bionelli were invited to send in cartoons for reproduction by Signorini's team. Attending Signorini's workshop led Erró to view mosaic as a possible way to synthesize tradition and modernity, as a decorative element par excellence in both private and public settings, and as a medium that might earn him a decent living. He created many small mosaics in a semi-abstract style that emphasized sober forms and linear movement, generally on a monochrome background.

Reykjavik, 1957

In 1957 Erró was back in Reykjavik for the opening of his first solo exhibition in Iceland, at the Reykjavik Artists' House. He had at his disposal a studio in the Reykjavik Technical College (*lönskólinn* in Reykjavik), where he produced the turbulent *Sur-Atom* series,

depicting ghoulish, grimacing, round-headed figures entwined in seemingly endless struggle. These tempera drawings on paper recall the apocalyptic Carcasses series achieved in Reykjavik in that their leitmotif is destruction, suffering, and death, but here the evil has a name: nuclear warfare. Rapidly drawn and coloured, these works reflect a raw and wild creativity. Erró uses expressive lines of varying thickness and a reduced palette of a few contrasting colours to sketch violent and aggressive scenes in which the drama is enhanced by a tight framing, indifferent to any notion of depth. In this quest for an emotive art – and in these hairless, unindividualised heads, sunken eyes, and often-gaping mouths – we may discern a distant echo of Munch's *The Scream*.

Israel, 1958

In 1958 Erró spent about eight months in Israel. He mounted a solo exhibition that travelled between the Bezalel National Museum of Jerusalem, the Tel Aviv Museum of Art, and the Haifa Museum of Art; he also got to know the homeland of his wife, the artist Myriam Bat-Yosef. At the Jaffa studio of the painter Shlomo Zafrir, Erró made many drawings and produced a set of small mosaics. Most of the drawings and collage drawings in the series *Démasquez les physiciens, videz les laboratoires* (*Unmask the Physicists, Empty the Laboratories*), later renamed *Radioactivity*, were composed at this time. Erró had adopted the original title in response to a similarly-titled Surrealist anti-nuclear tract sent to him by his friend Jean-Jacques Lebel and published on the occasion of the February, 1958, Paris visit of physicist Jacob Robert Oppenheimer, one of the "fathers" of the nuclear bomb. The *Radioactivity* series features simple line-drawn figures depicting a state of extreme tension; their mouths gape and their eyes bulge in horror. As a tragicomic counterpoint, many of them incorporate fragments of pictures or sentences cut out from the English-language press (*Life* or *Newsweek*). Here and there Erró achieves a "nuclear fallout" effect by spraying black India ink or coloured gouache.

Paris, from 1958 to the present

"No day without a line." This motto of the Greek painter Apelles, reported by Pliny the Elder, could readily serve as Erró's own, especially after October, 1958, when he settled in Paris. By then drawing had become not just a daily exercise but a vital necessity for him, a way of putting into practice the "mad freedom" of his Surrealist associates, especially Jean-Jacques Lebel and Matta, with whom he produced a series of drawings. In lively spontaneous gestures, Erró sketched or fully realized the nightmarish visions that possessed him. For two hours at the end of each day, alone in his studio, he portrayed "human libraries," "masked cloakrooms," mechanical, anatomical, and botanical structures, and scenes of orgiastic copulation. Often Erró arrays great hosts of grimacing, mutating beings – anthropomorphic larvae,

animalized figures, mechanized gnomes – though individuals among the hosts wear varying expressions. Occasionally a sketch includes fabricated, reproduced or glued-on forms. For example, the studies in drawing and collage for the painting Bureau de propagande Fucky-strike (Fucky-Strike Propaganda Bureau, 1959) juxtapose two sketches – one mixing media images with schematic figures, the other consisting of mechanical portraits – enabling the artist to make the right choices in his final rendering.

By 1964 Erró had dropped the expressive language of his earlier work in favour of a more distanced "third-person" style close to that of Pop Art. With rare exceptions, he ceased to compose with figures of his own invention and elected instead to work exclusively with photomontage, a method that he had first used in 1959 for the series Méca-Make-Up. What Erró discovered in the early 1960s in collage was an answer to what Marc Augé called the excesses of "contemporary supermodernity" and also a way of reaching beyond his own limits. Clipping up other people's material and rearranging it in his own way paradoxically gave him a greater sense of freedom than working with forms drawn from his imagination. The drawing hand was now an instrument for transferring images to canvas, often with the help of an episcopo or projector. In this new art, however, drawing remained the initial and final phase of the painting: in transposing the preliminary collage, Erró traced the contours of the figures with an indelible marker, the lines of which were visible through subsequent layers

Utopía, c. 1959, Blæk & pappír. Ink on paper, 49,7 x 32,2 cm

Skissa fyrir málverk (Les Deux Sœurs (Tvíburasysturnar) Sketch for the painting The Sisters 1995, Túss & pappír, Indian Ink on paper, 195 x 97 cm, (myndin er ekki á sýningunni/This work is not in the exhibition).

An titíll (Les Carcasses Beinagrindurnar), Untitled (The Skeletons), 1955, Gúll & snjóþappír, Gouache on wax paper, 97,2 x 74,2 cm

Opið daglega 10–17
Fimmtudaga 10–20
Bóka leiðsögn: fraedsludeild@reykjavik.is

Open daily 10 a.m. – 5 p.m.
Thursdays 10 a.m. – 8 p.m.
Book a guided tour: fraedsludeild@reykjavik.is